

Список бібліографічних посилань:

1. Гурєва Ю. Ювенальна юстиція. Перспективи введення в Україні. (Дата звернення 19.02.2022)
2. Конвенція про права дитини https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text (Дата звернення 20.02.2022)
3. Про Загальнодержавну програму "Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини" на період до 2016 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1065-17#Text> (Дата звернення 20.02.2022)
4. Закон від 24 січня 1995 р. № 20/95-ВР «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80#Text> (Дата звернення 20.02.2022)
5. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%AE%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0_%D1%8E%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%D1%8F (Дата звернення 20.02.2022)
6. Ювенальна юстиція: Навчальний посібник/ Кол.авторів: Гусєв А.І., Костова Ю.Б., Крестовська Н.М., Семікоп Т.Є., Терещенко І.Г., Шмеріга В.І.; За заг. ред. Крестовської Н.М. – Одеса: ОЮІХНУВС, 2006. – с.11 (Дата звернення 21.02.2022)
7. Женевська декларація прав дитини https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_384#Text (Дата звернення 21.02.2022)

УДК 343.969 (477)

Олександр Володимирович ОЛІШЕВСЬКИЙ,

*кандидат юридичних наук, доцент,
старший викладач кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ
ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1102-0675>*

КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОТИСТОЯННЯ ПОШИРЕННЮ ГОМОСЕКСУАЛІЗМУ ТА ТРАНСГЕНДЕРИЗМУ В УКРАЇНІ

В Сполучених Штатах Америки та Європейському Союзі відбулася своя історія протистояння щодо гомосексуалізму та трансгендеризму. Там представники нетрадиційної сексуальної орієнтації здобули перемогу. Однак, є ряд країн, де це явище засуджується аж до смерті. Напротязі останніх десятиліть Україна стала ареною боротьби між двома блоками. Перший розглядає гомосексуальність та трансгендеризм як відхилення від норми, хворобу, тяжкий гріх, аморальну поведінку, виступає за заборону такої діяльності та її поширення. Другий говорить про гомосексуальність та трансгендеризм як варіант норми, відкрито виступають за захист прав сексуальних меншин, критикуючи при цьому будь-які заборони їх поширення.

Дане протистояння, з точки зору кримінології, є підґрунтям соціальної напруженості в суспільстві та злочинності. Гомосексуалізм є фоновим для злочинності явищем, нерідко і причиною вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень (вбивства, заподіяння тілесних ушкоджень, сексуального насильства тощо).

Тому мета даної роботи – проаналізувати дії протилежно налаштованих сторін та запропонувати варіант вирішення цієї боротьби на загальносоціальному рівні.

Звернемо увагу на законодавчі ініціативи. Легалізація цивільного партнерства для одностатевих пар передбачена п. 6 ст. 105

Плану заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року: розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту про легалізацію в Україні зареєстрованого цивільного партнерства для різностатевих і одностатевих пар з урахуванням майнових і немайнових прав, зокрема володіння та наслідування майна, утримання одного партнера іншим в разі непрацездатності, конституційного права несвідчення проти свого партнера [1].

Дозвіл трансгендерам усиновлювати дітей міститься в п. 7 ст. 105 Плану заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року: внесення до наказу МОЗ від 20 серпня 2008 року № 479 змін стосовно усунення дискримінаційних заборон щодо усиновлення дітей, зокрема ВІЛ-позитивними людьми, людьми з інвалідністю та трансгендерними людьми.

На противагу прихильники традиційних цінностей подали Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо захисту прав дітей на безпечний інформаційний простір)» [2]. Пропонувалося серед іншого ввести кримінальну відповідальність за ввезення, виробництво та поширення творів з пропагандою гомосексуальності разом з творами, що пропагують насильство, жорстокість, расову, національну і релігійну нетерпимість і дискримінацію.

З метою захисту дітей від пропаганди нетрадиційних сексуальних відносин народним депутатом України В. В. Колесніченком внесено на розгляд Верховною Радою України проект Закону України «Про заборону спрямованої на дітей пропаганди гомосексуалізму» [3]. У законопроекті пропонується заборонити пропаганду гомосексуалізму через можливість заподіяти шкоду фізичному та психічному здоров'ю дітей, а також встановити адміністративну та кримінальну відповідальність за порушення цієї заборони шляхом внесення відповідних змін до Кодексу про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України.

Відповідно до ст. 4 даного проекту, пропаганда гомосексуалізму, яка спрямована на дітей, може проявлятися у наступних формах: проведення мітингів, парадів, акцій, пікетів, демонстрацій та інших масових зібрань, що має на меті та/чи виражається в умисному поширенні будь-якої позитивної інформації про гомосексуалізм, що може негативно вплинути на фізичне та психічне здоров'я, моральний та духовний розвиток дітей; проведення навчальних уроків, тематичних бесід, інтерактивних ігор, виховних годин, факультативів, інших заходів учбового характеру на тему гомосексуалізму чи донесення до дитини (дітей) як, окремого, так і в межах учбових заходів, інформаційного повідомлення про гомосексуалізм; Поширення в засобах масової інформації повідомлень, статей про гомосексуалізм чи закликів в будь-якій формі до гомосексуального образу життя, що може негативно вплинути на фізичне та психічне здоров'я, моральний та духовний розвиток дітей; поширення у загальноосвітніх навчальних закладах інформації у будь-якій формі про гомосексуалізм чи закликів до сексуального образу життя, що може негативно вплинути на фізичне та психічне здоров'я, моральний та духовний розвиток дітей. Не є пропагандою гомосексуалізму – популяризація ідей толерантності по відношенню до осіб нетрадиційної сексуальної орієнтації, а також проведення мітингів, демонстрацій та інших масових заходів за права осіб нетрадиційної сексуальної орієнтації.

Таким чином, проект Закону України «Про заборону спрямованої на дітей пропаганди гомосексуалізму» не направлений на права і свободи представників нетрадиційної сексуальної орієнтації, його завдання: забезпечення реалізації прав дітей; охорона інституту дитинства; захист дітей від пропаганди нетрадиційних сексуальних відносин; створення належних умов для здорового морального, духовного та

психологічного розвитку дитини; формування у молодого покоління усталеного уявлення про інститут сім'ї із союзу чоловіка і жінки та подолання демографічної кризи.

В проекті Закону України «Про внесення змін до Бюджетного Кодексу України щодо недопущення витрачання бюджетних коштів на пропаганду педофілії, гомосексуалізму та трансгендеризму» визначено, що бюджет не може містити видатків, що спрямовуються на реалізацію програм та заходів, які мають ознаки пропаганди педофілії, або гомосексуалізму, чи трансгендеризму[4]. Тут є пояснення основних термінів, про які йде мова в назві проекту.

Перераховані вище законопроекти активно блокувалися критичними зверненнями представників Організації Об'єднаних Націй, Парламентської асамблеї Ради Європи, міжнародних організацій Amnesty International, Human Rights Watch, Equal Rights Trust тощо. З іншої сторони, проекти законів активно підтримувалися переважною більшістю населення України, про що свідчать численні петиції, багатотисячні збори підписів, публічні виступи, акції, в тому числі представників громадських та релігійних організацій. Варто звернути увагу, що в нашій країні проти вказаних проектів у відповідних петиціях проголосувало лише декілька тисяч громадян. Отже, просування легалізації гомосексуалізму та трансгендеризму є справою представників з інших країн, проти волі українців. Зрозуміло, що це є умовою євроінтеграції.

Таким чином, прихильники гомосексуалізму та трансгендеризму, крім визнання громадянських прав і свобод, намагаються узаконити одностатеві шлюби в Україні, усиновлення дітей гомосексуальними парами, введення відповідної освіти в навчальних закладах та іншого, пов'язаного з цим. З іншої сторони, носії традиційних цінностей, враховуючи деструктивні наслідки гомосексуалізму та трансгендеризму, намагаються заборонити їх пропаганду. Оскільки населення України висловилося за підтримку традиційних цінностей (якщо не враховувати декількох тисяч прихильників протилежного) та можливі соціально шкідливі наслідки, то необхідно продовжити відстоювання виваженої позиції проти того, що здатне заподіяти шкоду. Однак, з повагою до людини, мирним відношенням до гомосексуалістів та трансгендерів.

Список бібліографічних посилань:

1. План заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1393-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/54/f451893n22.doc> (дата звернення: 21.01.2022).
2. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо захисту прав дітей на безпечний інформаційний простір)» № 8711 від 20.06.2011 року. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=40734&pf35401=195564> (дата звернення: 21.01.2022).
3. Проект Закону України «Про заборону спрямованої на дітей пропаганди гомосексуалізму» № 10290 від 30.03.2012 року. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=43007&pf35401=218747> (дата звернення: 21.01.2022).
4. Проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного Кодексу України щодо недопущення витрачання бюджетних коштів на пропаганду педофілії, гомосексуалізму та трансгендеризму» № 6326 від 19.11.2021 року. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=73239&pf35401=555977> (дата звернення: 21.01.2022).